

Napló a hadifogságból – V.

Érkezés után még le is mosakodtam, jólesett már nyolcadika óta. Fekhelyeink egy téglapünetben fapriccsen vannak. Vacsora előtt földivel találkoztam, a Molnár Jánossal (szül.: 1919) első eset itt Oroszországban. Aug. 15. Nagyboldogasszony napja. Reggeli: korpaleves és hal, ebéd (ilyet ma ettem először): uborkaleves, vacsora: ugyancsak uborkaleves volt. Napi kenyér 60 dkg. Aug. 16. Kedves Matyi és Teca! Születésnapotokon szeretettel gondolok rátok Ukrajna fővárosából. Miska. Aug. 20. István király. Örvendetes hírről értesültünk az „Igaz Szó” útján. Szept. 30-ig 25 ezer hadifoglyot szállít a Szovjetunió Debrecenbe. Életbe lépett a forint. 1 forint = 200 millió pengő. Határok a trianoni határok. 1 kg arany = 13 210 forint, 1 kg kenyér = 0,96 forint. Aug. 25. vasárnap lassan dél lesz és kenyeret még nem kaptunk, tegnap is csak 35 dkg-ot. Mi Atyánk! Minden napi kenyérünket add meg nekünk ma. Két hét telt el itt is már, ilyen tedd ide-oda munkával, de az étkezés is olyan. Reggeli: 5 dl leves, ebéd: 7 dl leves, vacsora: 5 dl leves és cukor. Kenyér mikor mennyi. Nem dolgozunk, de... nem is eszünk.

Szept. 1. Kisasszony-napja. Most már kissé rendesebb kerékvágásba jöttünk, kb. 400 fő dolgozik, és az akkor 20 dkg kenyérral többet kap. Ma dolgoztunk, holnap nem. Szept. 6-án megírtam a 2. Vöröskezes lapot. 11-én fejenként 100 db honvéd cigarettát kaptunk. Szept. 12. Kedves Mariska! Névnepod alkalmával a legforróbb szeretettel gondolok rád a messzi idegenből. Olvastam, hogy Bián 850 hold Metternich-féle birtokot 40 család között felosztottak. 1946. szeptember 17. nagy nap! 24 éves „nagykorú” lettem, de valójában gyermek vagyok, mert 7-8 éves koromban a búcsút és a karácsonyt sem vártam jobban, mint most az adag levest és kenyeret. Rosszabb helyzetben vagyunk, mint a tékozló fiú, mert az méríthetett a moslékból, de nekünk csak kimerik azt a bizonyos 5-7 decit. A mai kosztunk kitűnő volt, de ez igen ritka. Reggeli: 5 dl korpaleves, ebéd: 5 dl répaleves és 2 dl kása is volt, vacsora: 5 dl vegyes leves. Kenyeret reggel kaptunk 80 dkg-ot, 3 rész cukorral. Ma 4-kor volt az ebédünk: 20 dkg kenyér 1 rész cukorral, vacsora: 40 dkg 2 rész cukorral. Istenem, köszönöm, hogy így nehéz helyzetben is egészségszénben engedted megélni a 24. születésnapomat. Időjárás elég jó, a reggel hűvös, de nappal elég meleg van. Kedves Szüleim! Kívánom, hogy a nekem szánt jókat fogyaszthassák el olyan jó ét-

vággyal, mint én az itteni ételeket. Szept. 29. Szt. Mihály napja. Álmomban otthon voltam, szüreteltünk. Valóban vajon mikor lesz már szüretünk? Névnapi étkem reggeli: fél liter tejeskávészínű szójabableves és kenyér, ebéd: burgonyaleves, tészta, kenyér. Zsír vagy olajat még nem láttam itt, vacsora: a mai levesben egy pár marhahéfőtt, amihez kenyér volt, teát és cukrot is kaptunk. Kedves Bátyám! 30. születésnapodon sok szeretettel gondolok rád, kisöcséd. Ma vacsorára jóllaktam főtt burgonyával és hallal.

Október 4. Három évvel ezelőtt komiszba, most pedig vatelinesbe öltöztem. Molnár János kórházba ment sárgasággal. Okt. 15. Kedves Édesanyám! 55. születés- és névnepját sajnós még mindig idegenben kell megtartanom. Nehéz szívvel, de erős hittel, bízva a Gondviselésben, hogy egészségesen egy közeli vizontlátással egy időben adhatom majd tettel is fiúi szeretetem kifejezését édesanyám iránt. Most pedig Isten áldását kérem Édesanyámra, hogy még sok évet tölthessünk együtt szeretetben és boldogságban.

Okt. 20. ma csizmát, kesztyűt és meleg sapkát kaptunk. Időjárás 1–19-ig hideg, szeles, 13-án leesett az első hó, 20-tól éjjelnappal állandóan fagy volt. Okt. 27. Mai nappal megfogytunk, 300 magyar és 150 német a lágerlétszám. Októberben már több hó esett itt, mint tavaly egész télen Odesszában. Olvadni nem tud, mert a fagy állandó.

1946. nov. 1. Mindenszentek. Gyertyát mécseset nem, de fát egész nap égettünk a munkahelyen. Megemlékezve az ismerős ismeretlen és ismerős, de előttem még ismeretlen halottakról. Mai ebéd ünnepi volt: szójabableves, burgonyafőzelék és főtt marhamáj. Nov. 2. halottak napja. Tegnap és ma gyönyörű, szép napos idő volt. Nov. 3. vasárnap, teljes munkanap volt. Nov. 7. első ünnepi koszt reggel: korpaleves, 30 dkg kenyér, 3 dkg konzerv, délbén: tésztaleves, cékla-babfőzelék, kenyérral, este: burgonyaleves, kávé és kenyér. 13-án egész nap konzervet raktunk, úgy elfáradtam, hogy este már alig-alig bírtam a lábamat emelni, de megérte, mert szereztem félkilós konzervet, egyet ketten meg is ettünk. Tegnap tízen burgonyát meg hagyományt válogattunk. Ma búcsúvacsorát főztem: burgonyát konzervvel, egyszer jóval is jóllaktam a 28-as lágerben. Nov. 14. reggel elhagytuk Kijevet. Gyalog tettünk meg a kb. 25-30 km-es utat a Dnyepperen keresztül Darnicára. Ide késő este fáradtan, pihe-

nő nélkül érkezünk meg. Itt ismét egy földivel találkoztam, Kéglí Bélával. 16-án már zeneszóra vonultunk ki munkára. Közelre járunk, bent ebédeltünk, edényeinket, reggel, délbén mosogatják. Két hét után már az étel felől is írhatok, eddig nagyon jó. Kenyér 60 dkg, gyári, de nem olyan jó, mint a 28-as lágerben volt. Eltelt a november is, sokkal jobb volt, mint az október.

December 1-től az alapkenyér 47 dkg, 80-100%-ig 57 dkg, 125 %-ig 67 dkg, 125% felett 77 dkg a kenyéradag. Ma szabadnap volt, de ez itt ritkán van. Dec. 3. Kedves Bátyám! Névnepodon sok szeretettel gondolok rád és kérem az Istent, hogy egészséged olyan legyen, mint volt. Szeretettel kívánja öcséd: Miska. Eddig elég enyhe idő volt, most már 16-18 fok hideget mértek. Levelek érkeztek októberi keltezéssel. Dec. 12. két lapot írtam haza. December 25. Karácsony napja. Az idő enyhe, egész nap szálíngózik a hó. Napi étkem reggel: kukoricás leves, 20 dkg kenyér és cukor, ebéd: halleves, köleskása, kenyér, vacsora: 5 dl káposztaleves és 7 dkg kenyér. A szilveszteri vacsora is káposztaleves volt. Az ünnepeket 7 (azaz hét dkg) vacsora kenyérral, napi 47 dkg kenyérral töltöttük el. Boldogabb újév reményében fejezem be az 1946. évi naplóm.

Istenem, segíts az 1947-es évben!

Varga Mihály

Fogoly-dal

*Valamerre messze idegenben
Foglytábor kellős közepében,
Fakó arcom, csak a könny az, ami végig
szántja,
Szomorúság, csupa bánat, ami erre járja.*

*Valamikor jaj, de nagyon régen,
Volt nekem egy kicsi, puha fészke;
Szőke asszony angyalszemű, drága kicsi
gyermek,
Vártok ugye alkonyatkor néha-néha engem.*

*Árvamadár repül messze tájra,
Talán éppen hazafelé szárnyal,
Repülj madár, szállj egy kis pirostetős házra,
Meséld el, mily árva lettem, mint gyötör a bánat,*

*Kicsiny fiam, tente gyöngyöm, tente,
Édesanyád szíve dobog benned,
Jó apácskád szeme ragyog, nézd ott fenn
az égen,
Csillagon túl, bérceken át, messze-messze
vidéken.*